

HNB

Trg hrvatskih velikana 3, HR-10000 Zagreb · T. +385 1 4564 555 · F. +385 1 4610 551
www.hnb.hr

30. prosinca 2025.

Stopa protucikličkoga zaštitnog sloja kapitala od 2,0% primjerena je za očuvanje otpornosti bankovnog sustava

Domaći financijski ciklus i nadalje je u fazi ekspanzije, što se očituje u izraženoj kreditnoj aktivnosti banaka i nastavku ubrzavanja rasta cijena stambenih nekretnina pa jačaju i cikličke ranjivosti. U takvim okolnostima povećanje stope protucikličkoga zaštitnog sloja kapitala s 1,5% na 2,0%, koje je najavljeno u rujnu, a s početkom primjene od 1. siječnja 2027., ocjenjuje se primjerenim za očuvanje otpornosti bankovnog sustava u slučaju materijalizacije cikličkih sistemskih rizika. Relevantne informacije u skladu s člancima 119. i 123. Zakona o kreditnim institucijama objavljuju se u nastavku teksta.

Krediti stanovništvu nastavili su snažno rasti, uz godišnju stopu rasta od 12,9% u listopadu 2025. (na osnovi transakcija). Njihov rast ponajprije odražava daljnje povećavanje stambenih kredita, koji su u listopadu 2025. porasli za 14,8% na godišnjoj razini, dok se rast gotovinskih nenamjenskih kredita usporio na 12,2%. Pritom je u drugoj polovini godine primjetljivo postupno slabljenje zamaha kreditiranja stanovništva, osobito u segmentu gotovinskih nenamjenskih kredita, što se u najvećoj mjeri može objasniti početkom primjene makrobonitetnih ograničenja kriterija kreditiranja. Kreditiranje nefinancijskih poduzeća stabiliziralo se na visokoj razini, uz godišnju stopu rasta od 13,2% u listopadu, no i kod poduzeća u drugoj je polovini 2025. vidljivo usporavanje zamaha kreditne aktivnosti. Godišnja stopa rasta cijena stambenih nekretnina na domaćem tržištu ubrzala se na 13,2% u drugom tromjesečju 2025., a to je više nego u prethodnoj godini te brže nego u većini država članica EU-a.

Opisana kretanja odrazila su se na rast pokazatelja cikličkoga sistemskog rizika, te su pokazatelji kreditnog jaza za Republiku Hrvatsku (Slika 1.) i kompozitnog indikatora cikličkoga sistemskog rizika (Slika 2.) dodatno povišeni. Kompozitni indikator, koji ujedinjuje širi skup pokazatelja financijskog ciklusa, u drugom je tromjesečju 2025. premašio povijesno najvišu vrijednost iz razdoblja prije svjetske financijske krize. Povišena vrijednost kompozitnog indikatora u drugom tromjesečju 2025. odražava visoke stope rasta kredita i povećanje zaduženosti u okružju niskih kamatnih stopa, koje upućuju na moguće podcjenjivanje kreditnog rizika i drugih rizika. Snažan rast domaće potražnje povezan sa snažnom kreditnom aktivnosti i slabljenje domaće konkurentnosti istodobno su produbili manjak na tekućem i kapitalnom računu platne bilance. Rast kredita odrazio se i na povećanje relativne zaduženosti domaćega privatnog sektora, mjereno omjerom njihova duga i BDP-a (Tablica 1.).

HNB će i nadalje pažljivo pratiti razvoj cikličkih ranjivosti u svjetlu domaćih i globalnih gospodarskih i financijskih kretanja te će po potrebi prilagođavati makrobonitetne mjere kako bi se osigurala njihova optimalna kombinacija, čime se pridonosi dugoročnoj stabilnosti financijskog sustava. Ovisno o okolnostima, to može uključivati daljnje povećanje stope protucikličkoga zaštitnog sloja kapitala ako ciklički rizici dodatno porastu, ili njezino trenutačno djelomično ili potpuno otpuštanje, odnosno odustajanje od najavljenog povećanja u slučaju znatnog pogoršanja ekonomskih i financijskih uvjeta.

Tablica 1. Pokazatelji cikličkoga sistemskog rizika i povezane referentne stope protucikličkoga zaštitnog sloja kapitala za drugo tromjesečje 2025.

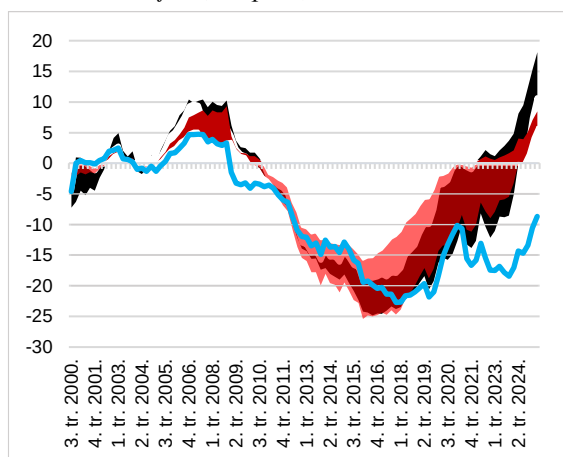
Pokazatelj	Vrijednost omjera/indikatora	Kreditni jaz (odstupanje od dugoročnog trenda)	Referentna stopa ZS-a (pck)
Standardizirani (bazelski) omjer kredita i BDP-a	62,0% ↑	−8,7 p. b. ↑	0%
Specifični omjer kredita i BDP-a (apsolutni jaz)	48,4% ↑ (uži) i 62,0% ↑ (širi)	6,0 p. b. ↑ do 8,5 p. b. ↑	1,79% do 2,50% ↑
Specifični omjer kredita i BDP-a (relativni jaz)		10,7% ↑ do 18,1% ↑	2,50% do 2,50% ↑
Kompozitni indikator	0,50 ↑ (100. percentil distribucije)	/	2,16% do 2,50% ↑

Napomena: Vrijednosti specifičnog omjera razlikuju se ovisno o definiciji kredita (48,4% za užu definiciju kredita, koja uključuje samo kredite domaćih banaka, i 62,0% za širu definiciju). Razlike u vrijednosti jaza proizlaze iz različitih definicija jaza (apsolutni se računa kao razlika, a relativni kao omjer ovih varijabla: omjera kredita i BDP-a te njegova trenda) i ocijenjenih vrijednosti statističkih trendova. Strelice označuju smjer promjene u odnosu na vrijednost pokazatelja i referentnih stopa iz prethodnog tromjesečja.

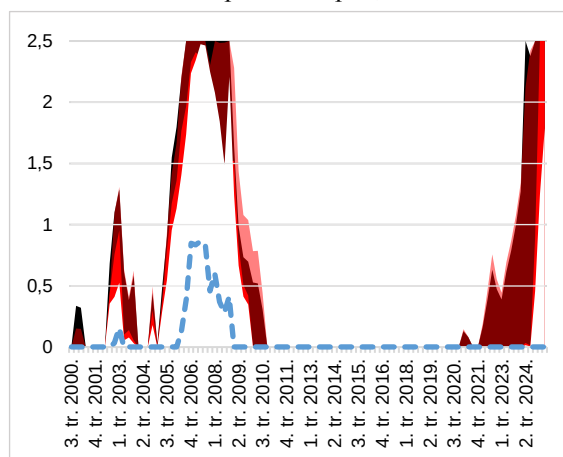
Izvor: HNB

Slika 1. Raspon pokazatelja kreditnog jaza i pripadajućih referentnih stopa ZS-a (pck)

1.a. Kreditni jaz (% i p. b.)

1.b. Referentne stope ZS-a (pck)

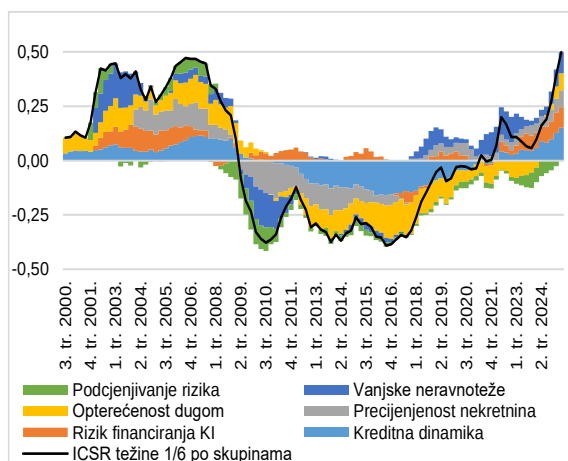

Napomena: Lijevo su prikazani bazelski jaz (plava krivulja) i raspon vrijednosti 12 kreditnih jazova koji za Republiku Hrvatsku bolje ispunjavaju signalnu funkciju u odnosu na bazelski jaz. Crveno osjenčana područja označuju raspon apsolutnih jazova, a crno osjenčano odnosi se na relativne jazove. Desno je prikazan raspon visine stopa ZS-a (pck) kalibriran na osnovi jazova s lijevog panela. Plava iscrtkana krivulja odnosi se na kalibraciju na osnovi bazelskog jaza s lijevog panela. Podrobniji podaci o metodologiji primijenjenoj u procjeni kreditnih jazova prikazani su u [Okviru 2.](#) Unaprijeđenje metodologije utvrđivanja i kalibracije protucikličkoga zaštitnog sloja kapitala u Republici Hrvatskoj, Makroprudencijalna dijagnostika br. 16.

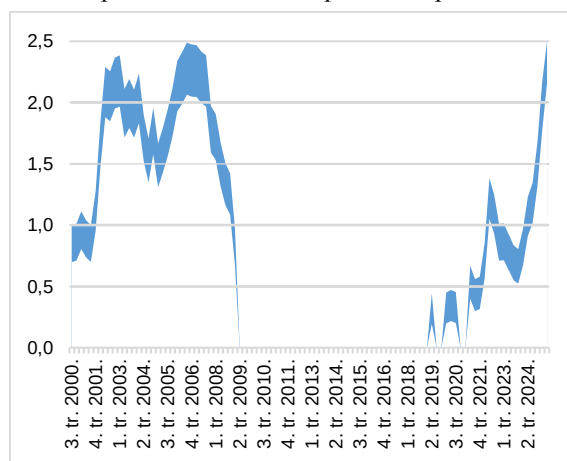
Izvor: HNB

Slika 2. Kompozitni indikator cikličkoga sistemskog rizika (ICSR) i pripadajući raspon referentnih stopa ZS-a (pck)

2.a. Sastav i dinamika ICSR-a

2.b. Raspon kalibriranih stopa ZS-a (pck)

Napomena: Kratica KI odnosi se na kreditne institucije. Donja granica za kalibraciju stope ZS-a (pck) odabrana je tako da stopa postane pozitivna prije nego što pokazatelji uključeni u izračun ICSR-a (Slika 2.a.) dosegnu medijalnu razinu, a gornja je granica određena najvišim percentilima distribucije ICSR-a.

Izvor: HNB